

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændringen af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2008. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2008. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængslede alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender sig af et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 327 afsluttede isolationsfængslinger i 2008, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2008.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327

Som det ses af tabellen, har udviklingen i brug af isolationsfængslinger varieret noget, idet der fra 2001 til 2003 skete et fald, som efterfulgtes af en markant stigning. Fra 2004 til 2007 faldt antallet

af isolationsfængslinger atter. Især fra 2006 til 2007 var mindskningen meget betydelig, hvilket både kan hænge sammen med en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at mindske brugen af isolationsfængsling, og det efterslæb, retsreformen kan have medført. Fra 2007 til 2008 ses atter en stigning i antallet af isolationsfængslinger. Stigningen er på 20 pct.

Stigningen fra 2007 og 2008 synes ikke fuldt at kunne forklares med ændringer i den registrerede kriminalitet. Der har ganske vist fra 2007 til 2008 været en stigning (på 10 pct.) i antal sigtelser for manddrab og forsøg herpå, ligesom der har været en stigning (på 14 pct.) i antal sigtelser for røveri. Væksten i antallet af isolationsfængslinger for disse to kriminalitetsarter har dog været betydeligt større, jf. tabel 4.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 4,6 pct. af de varetægtsfængslede i 2007 blev anbragt i isolation, drejer det sig i 2008 om 5,3 pct. Dette skal dog igen ses i lyset af, at der i 2007 i forhold til de foregående år relativt sjældent blev anvendt isolationsfængsling i forbindelse med varetægt, jf. tabel 2. I årene inden 2007 blev der således anvendt isolationsfængsling i forbindelse med 8-10 pct. af varetægtsfængslingerne.

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2008.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %

Med hensyn til varigheden af isolationsfængslingerne varede 57 pct. til og med 14 dage, mens yderligere 32 pct. har været fra 2 uger og til og med 6 uger, og 10 pct. har været fra 6 uger og indtil 3 måneder, jf. tabel 3. To isolationsfængslinger – svarende til 1 pct. – har været mere end 3 måneder.

Tabel 3 viser også, at Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet lidt over 22 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Københavns Politi kommer på andenpladsen med knap 10 pct. isolationsfængslede, mens Københavns Vestegn indtager en tredjeplads med knap 7 pct.

Også i de tidligere år har Bornholms og Københavns Politi typisk ligget forholdsvis højt på listen over de politikredse, der – vurderet på baggrund af antallet af varetægtsfængslinger – anvender isolationsfængsling mest.

Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	305	19	6,2 %	1	10	6	0	2	0	0
Østjylland	500	11	2,2 %	1	6	1	1	2	0	0
Midt og Vestjylland	393	4	1,0 %	0	4	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	347	7	2,0 %	1	5	1	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	548	10	1,8 %	3	7	0	0	0	0	0
Fyn	415	12	2,9 %	0	6	2	3	1	0	0
Sydsjællands og Lolland-Falster	426	22	5,2 %	3	8	7	2	2	0	0
Midt- og Vestsjælland	395	12	3,0 %	3	5	1	2	1	0	0
Nordsjælland	450	9	2,0 %	3	0	2	4	0	0	0
Københavns Vestegn	457	30	6,6 %	0	18	3	6	1	2	0
København	1.834	179	9,8 %	36	60	45	13	20	3	2
Bornholm	54	12	22,2 %	1	5	5	1	0	0	0
I alt	6124	327	5,3 %	52	134	73	32	29	5	2

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Isolationsfængslingen har i gennemsnit varet længst – nemlig i 136 dage – i tre sager om terrorisme. Derfra er der stor afstand til kategorien med den næstlængste varighed af isolationsfængslinger – 'andre straffelovsovertrædelser' – der har en gennemsnitlig varighed på 25 dage. Denne kategori omfattede i 2008 to sager om menneskesmugling (Udlængelovens § 59), tre sager om våben og sprængstof (§ 192 a), én sag om pengefalsk (§ 166) samt én om spirituskørsel. I sager om manddrab og forsøg herpå, vold og trusler, røveri, anden berigelseskriminalitet samt narkokriminalitet er den gennemsnitlige varighed på mellem 14 og 24 dage. Isolationsfængslinger i sager vedrørende lov om euforiserende stoffer har den korteste varighed, i gennemsnit ni dage. Dertil kommer en enkelt isolationsfængsling i en sag om seksualforbrydelse (§ 222, stk. 1), hvor isolationsfængslingen er ophørt efter en dag.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger										
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.	I alt 2008	I alt 2007	Gennemsnit i dage i 2008	Gennemsnit i dage i 2007
Manddrab og forsøg herpå	8	16	10	7	8	0	0	49	23	24	17
Vold og trusler mv.	2	6	0	4	1	0	0	13	9	20	9
Seksuualforbrydelser	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	14
Røveri	2	18	10	2	0	2	0	34	4	19	12
Anden berigelse	5	8	3	1	0	0	0	17	8	14	20
Narkotikakriminalitet	30	77	48	18	18	2	0	193	204	20	29
Terrorisme	0	0	0	0	0	1	2	3	4	136	126
Våbenloven	0	5	0	0	0	0	0	5	-	12	-
Andre straffelovsovertrædelser	2	1	2	0	2	0	0	7	6	25	13
Lov om euforiserende stoffer	2	3	0	0	0	0	0	5	14	9	8
I alt	52	134	73	32	29	5	2	327	273	21	27

Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2008 var 21 dage, mens den i 2007 var på 27 dage.

For langt de fleste kriminalitetskategorier har der været en stigning i antallet af sager fra 2007 til 2008. Det gælder således for sager angående manddrab inkl. forsøg herpå, røveri og anden berigelse samt på voldsområdet. På trods af stigningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2007 til 2008 er der et mindre fald (på 3,9 pct.) i det samlede antal dages isolationsfængsling – fra 7.189 dage i 2007 til 6.910 dage i 2008. Dette skyldes først og fremmest, at den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne er mindsket for den talmæssigt dominerende kategori, narkotikakriminalitet, fra 29 dage i 2007 til 20 dage i 2008.

Det samlede antal dage i isolation var i 2008 det laveste, der er registreret, siden denne statistik påbegyndtes i 2001.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

I 2008 har fire unge under 18 år været anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling.

To af disse unge har været isolationsfængslet i sager om salg af narkotika (§ 191, stk.1), én for manddrab (§ 237) og én for forsøg på manddrab (§ 237, jf. § 21). Sidstnævnte var 17 år, da isolationsfængslingen startede, og vedkommende var isolationsfængslet i seks dage. Den unge, der har været isolationsfængslet i en sag om manddrab, var 15 år på fængslingstidspunktet og sad isolati-

onsfængslet i ti dage. De to, der har været isolationsfængslet i en sag om salg af narkotika, var begge 16 år; begge sad i isolation i ti dage.

6. Nye længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge de nye regler om isolationsfængsling fra 2007 må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i 4 år (stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mere end 2 år (stk. 3).

Der har i 2008 været 28 isolationsfængslinger angående lovovertrædelser, der ikke i normale tilfælde kan medføre fængsel på 4 år eller derover. I fire af disse sager, som vedrører § 276, § 279 og § 281, er der imidlertid sket isolationsfængsling i mere end 14 dage, hvilket kan skyldes, at forbrydelserne er særligt grove og dermed kan straffes efter § 286, der giver mulighed for fængsel i indtil 6 eller 8 år. Alle de øvrige 299 isolationsfængslinger i 2008 angår lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Af disse varede syv isolationsfængslinger mere end 8 uger. Disse isolationsfængslinger omfatter fem sager fra Københavns Politi – tre sager angående terrorisme (§ 114) og to angående narkotikakriminalitet (§ 191, stk. 2). Dertil kommer to sager fra Københavns Vestegns Politi, begge angående groft røveri (288, stk. 2).